

ANNA MONREAL

TRISTANY

PREMI DE NOVEL·LA CURTA JUST M. CASERO 2018

Empúries

narrativa

Anna Monreal

Tristany

Premi Just M. Casero 2018

Editorial Empúries

Barcelona

© Anna Monreal Prat, 2019

El jurat del 38è Premi de Novel·la Curta Just M. Casero,
convocat per la Llibreria 22, el formaven:
Imma Merino, Josep M. Fonalleras, Vicenç Pagès, Mita Casacuberta
i Eva Vázquez.

Primera edició: gener del 2019

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: gama, sl
DIPÒSIT LEGAL: B. 22.071-2018
ISBN: 978-84-17016-75-3

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

ÍNDEX

1. *Lorem ipsum*, 11
2. *Lohengrin*, 13
3. Les illes Britàniques, 21
4. *Periplaneta americana*, 33
5. Cornelia Fürchtegott, 39
6. Calamars gegants, 49
7. A Xirunella, 57
8. El puerperi, 63
9. *Song for Evangeline* – Pájaro Sunrise, 71
10. Cosetes sense importància, 81
11. Costella de sucre, 85
12. Ouba Baba, 93
13. Hiperèmesi gravídica, 99
14. Valerie, 113
15. Dies de soroll i fúria, 121
16. El tic-tac, 131
17. Talipots, terebints i trabucaperols, 141
18. Houellebecq, 147
19. Ivet, 153

20. Mengen ous i botifarra, 163
21. El germà pobre de la cadena tròfica, 167
22. *Soy humana*, 175
23. Fernanda, 181
- Agraïments*, 189

LOREM IPSUM

Aquesta és la història d'un home molt desitjat. Desitjat pels seus pares, que el van esperar durant vint-i-dos anys, i desitjat per un nombre considerable de dones, de diverses nacionalitats, races i condicions, gairebé totes elles boniques. Aquest home no va ser educat, sinó que més aviat va ser dissenyat per arribar al més lluny possible. Va tenir al seu abast les millors escoles, universitats i instituts de recerca que els seus pares es van poder permetre, va tenir oportunitats acadèmiques i lúbriques i les va aprofitar absolutament totes. Però va arribar un vespre en què, al passeig del Born de Barcelona, alguna cosa va fallar en l'engranatge perfecte d'aquell home i es va passar divuit anys fent penitència. Una penitència per a la qual tots els estudis, les tesis doctorals, els màsters i l'amor i dedicació dels seus pares no li van servir de res.

LOHENGRIN

En Tristany Fígols va ser una persona molt esperada durant anys. Massa. Tants com vint-i-dos. I quan ja ningú l'esperava, quan el notari ja guardava a l'arxiu el testament dels Fígols on totes les propietats es deixaven als nebots, aleshores un dia xafogós del mes d'agost la Dolors va sentir una punxada a la zona de la vesícula. Estava tallant enciam i recordaria per sempre que la sensació exacta era com si algú li estigués muntant una bastida dins de la matriu. Punxades, estirades. *Algun gas*, va pensar. El sis de setembre a les set del vespre el seu marit, en Joan Miquel, cardiòleg —ho feia constar així a les targetes de visita, com si fos el segon cognom, com si la categoria de cardiòleg definís per si sola una persona completa—, va aparèixer al pis de la plaça Tetuan amb una ampolla de vi blanc d'agulla i un paquet de gambes fresques de Palamós. I aleshores va passar una cosa. Succeí que, quan la Dolors va obrir el paquet de gambes, va notar una angúnia allargada com un xiclet, que anava de la gargamella al pílor. Una sensació que només podria descriure's amb un adjectiu tan eteri com *estrany*, i que anava acompanyada d'alguna cosa sem-

blant a *rebuig*. De manera que es va passar el sopar mastufejant un tros de pa i contemplant amb cara de fàstic com en Joan Miquel, cardiòleg, feia tot sol els honors a la safata de gambes a la planxa amb all i julivert i a l'ampolla de vi. I una setmana més tard, la Dolors va sortir de la consulta del ginecòleg, no amb un paquet de pegats d'estrògens —com d'altra banda era d'esperar, ja que tenia quaranta-tres anys i feia cinc mesos que no li venia la regla— sinó amb els resultats d'una anàlisi de sang que deia, sense deixar un mil·límetre de dubte, que allò que la Dolors tenia a dins no era precisament un *gas*, sinó l'embrió del que arribaria a ser, amb el pas dels mesos, en Tristany Fígols Casamada.

En Tristany va trigar a arribar. Però quan ho va fer res no el va aturar. Ni tan sols la tovallola de rus amb què la Dolors es comprimia l'entreuix mentre baixava l'esglaó de la porteria la matinada del 15 de gener de 1974, amb les aigües estripades i les contraccions d'una locomotora. Ell havia decidit que ja havia arribat l'hora de veure la llum i no es volia esperar. I al seient del copilot del Mercedes la Dolors, eixarrancada, va cedir a la pressió de la tovallola de rus per veure un bony palpitant i humit que li sortia d'entre les cames. Passaven vuit minuts de la mitjanit i els nervis del pare —Joan Miquel Fígols, cardiòleg, avesat a centenars d'operacions a cor obert, a la visió de vísceres, sondes, punts de sutura, sang i cicatrius— li van fer abaixar la finestreta per treure la mà amb un mocador blanc. I no calia, perquè el passeig de Sant Joan, en aquella hora, era totalment desert.

La Dolors va caminar els deu metres que separaven la porta d'entrada de l'Hospital del Mar de l'aparcament de cotxes agafada al cardiòleg i sosteint el seu nadó contra el ventre, embolicat amb una jaqueta de xandall. No es podia fer d'una altra manera, ja que si el nadó l'agafava en Joan Miquel o ella pretenia posar-se'l a l'altura del pit, el cordó umbilical que sortia d'entre les cames de la Dolors no donaria prou de si i estiraria la placenta, que cauria a terra i faria *xof*.

Dos dies més tard, sortint del Registre Civil on havia anat a inscriure en *Tristán Fígols Casamada*, el pare veuria la notícia als quioscos: «*Nace un niño de madrugada en Barcelona, en pleno Paseo de San Juan, de camino al hospital*». I era cert. I era un nen. I de camí al taller de cotxes, on havia d'anar a encarregar tapisseria nova per al Mercedes —el líquid amniòtic encara es podia escórrer del seient del copilot—, es va començar a fer a la idea que era pare. Un pare novell molt estrany, perquè tenia quaranta-sis anys. I ja se sentia cansat abans de canviar el primer bolquer.

Els pares d'en Tristany s'havien afartat de fer excursions a maternitats d'hospitals i clíniques per visitar mares recents i sempre, quan arribaven de tornada a casa, la Dolors es feia tips de plorar. Se sentia menys dona, menys persona, menys de tot. I més endavant, quan les criatures que havien anat a visitar a les maternitats dels hospitals van començar a caminar, a

protestar, a no voler menjar, a no voler dormir i a no voler fer res de res, l'esterilitat de la Dolors i en Joan Miquel Fígols, cardiòleg, els va donar la llibertat de poder opinar sense haver de demostrar al món que ells podien ser igual d'incapaços de fer front al mal humor d'una criatura de tres anys.

Van tenir més de dues dècades per fer-se una idea molt clara de com haurien estat ells com a pares, què no haurien permès mai, què haurien solucionat amb una plantofada mentre altres pares resolien cedint. *Cedir*, quin verb tan obscè, tan contra natura, si amb qui se cedia era amb un marrec de sis anys. Així doncs, quan Déu va concedir a aquells pares el regal majúscul de la vida —un nen humit i cobert de greix que queia cuixes avall—, els pares, en especial en Joan Miquel Fígols, cardiòleg, llicenciat en medicina i cirurgia per la Universitat de Barcelona, van posar en pràctica tot allò que havien après en vint-i-dos anys d'esterilitat. Hores de son, mil·lilitres de llet, grams de caca, dècimes de febre. Tot esquematitzat i controlat en unes llibretes de fulls quadriculats que el doctor Fígols guardava en un calaix del seu despatx. Un règim espartà d'horaris i rutines. Pocs braços, poc so- roll i més rutina. En comptes del Pulgarcito, Faulkner i Petrarca. En comptes dels pallassos de la tele, *Parsifal* i *Tannhäuser*. Es va proposar a si mateix, com si li anés l'honor i la vida, crear una criatura obedient, silenciosa, independent. Un home ambiciós, endreçat, eficaç. Eficient, madur, integrat. Seriós, noble, temperat. Responsable. Preparat i aplicat. Agraït. Més que un pare, en Joan Miquel Fígols, cardiòleg, menció es-

pecial de la seva promoció, es va convertir en un guia espiritual que deixava poc marge a les ànsies naturals de l'edat infantil. Va voler ser un mirall, un pilar, un dogma de fe. Tot allò que va dir el Dr. Fígols a partir del dia 15 de gener de 1974, davant de la porta de l'Hospital del Mar, va passar a ser paraula de Déu, i algú —un arcàngel, una força sobrenatural— ho havia d'esculpir en pedra picada mentre sonava *La cavalcada de les valquíries*, de manera que el dia que en Tristany deixés el niu familiar, a rebotar de tantes virtuts que li sortirien per les orelles, el pare li pogués fer entrega de les escriptures en una cerimònia carregada de solemnitat.

La infància d'en Tristany va ser més una carrera de fons que no pas un període d'anys feliços però plens de confusió que sempre són recordats com estampes emboirades, en contrapicat. D'una banda, va comptar amb tots els recursos materials que el privilegi de no tenir germans li va donar. Però de l'altra, el doctor Fígols li va voler inculcar el valor del treball i la constància. La responsabilitat dels actes i la vàlua de la paraula donada. Amb cinc anys, les orelles d'en Tristany ja estaven avesades a sentir paraules com *integritat, honradesa i esforç*.

El doctor Joan Miquel Fígols tenia la consulta al mateix pis on vivia la família. En Tristany jugava sempre sol, en un extrem del pis de la plaça Tetuan. Allà construïa helicòpters, patrulleres de Tente i campaments d'apatxes amb els Airgam Boys. Muntava cir-

cuits de Scalextric molt enrevessats. I cada cop que sonava el timbre en tenia prou amb aixecar la vista per veure qui arribava, perquè la porta d'entrada estava a mig passadís. Gairebé sempre eren pacients del doctor Joan Miquel Fígols que passaven a la sala d'espera, una cambra que antigament havia estat la de la iaia. Els millors eren aquells que s'aixecaven la camisa quan ell els ho demanava i li ensenyaven una cicatriu ampla i negra com una pista de Scalextric que seguia la línia de l'estèrnum, rivetejada de grapes. Al principi no entenia gaire bé el motiu pel qual el seu pare havia fet aquell mal als pacients. Més endavant el va tenir clar: el seu pare era Déu, i havia tornat la vida a aquelles persones. *El teu pare m'ha salvat la vida*, era el que li deien.

La infància d'en Tristany Fígols va ser monoteista. Mentre va ser petit, el seu Déu va ser el seu pare, Déu omnipresent, omnipotent i ple de glòria. Resuscitava morts i, si calia, convertia l'aigua en vi. La sortida del pare de la consulta als vespres, quan deixava la bata blanca sobre la butaca i tancava la porta amb clau, tenia banda sonora i tot: el preludi del tercer acte de *Lohengrin*. Plantejar-se arribar al seu nivell era una utopia. Pensar en ser metge com ell, obrir persones i salvar-los la vida, una heretgia. De manera que, de ben petit, a l'edat en què els nens volen ser bombers, pallassos, guerrers samurais o *rangers* de Texas, en Tristany ja corria amunt i avall del passadís del pis de la plaça Tetuan dient que volia estudiar econòmiques. El Massachusetts Institute of Technology. Stanford. Harvard. De la gola del doctor Fígols

només en brollaven les paraules més grans. Després de quatre anys a la Pompeu Fabra, d'allà va sortir-ne amb la carrera de ciències econòmiques i empresarials —branca d'economia— i amb les maletes preparades per embarcar en un avió cap a la London School of Economics, on va estudiar un any. Va treure la segona millor nota. Abans d'anar a dormir, cada nit, el doctor Fígols es mirava al mirall i feia un sospir molt gran. Si es tractava de salvar vides, se'n sortia. I si es tractava de crear-les, les feia perfectes.